PRACOWNIA W DOLINIE

LETNIE WYZWANIE PROJEKTOWE

ogród balkon taras

START JUŻ 1 LIPCA

8 praktycznych porad ogrodniczych krok po kroku + ekstra bonus

OGRÓD

Nie będziesz potrzebować żadnych programów komputerowych ani ekstra specjalistycznej wiedzy, **ale będziesz musiał przyjrzeć się ogrodowi i przypomnieć sobie, jak on wyglądał w ostatnich latach**, co w nim rosło, co wypadało, jakie choroby atakowały rośliny, gdzie dochodziło światło słoneczne, jak długo oświetlało daną część ogrodu, a jakie jego miejsca były w cieniu, w którym miejscu stała woda podczas ulewy, gdzie i jak odpływała, jak długo grunt wysychał.

A może nie masz jeszcze ogrodu? To przypomnij sobie, jak wyglądał plac wokół nowo budowanego domu.

Będziesz potrzebować natomiast **narzędzi pomiarowych i mapy swojej nieruchomości (zaktualizowana mapa do celów projektowych)** tak, abyś wiedział jakie masz podziemne uzbrojenie terenu (kable, rury, kanalizację, gaz, drenaże).

Przyda się również:

- **kalka techniczna formatu A3,**
- **blok rysunkowy A3,**
- **papier milimetrowy A3,**
- **kredki bądź pisaki,**
- **linijka, krzywik, ekierka, kątomierz,**
- **cyrkiel,**
- **ołówek,**
- **gumka,**
- **kalkulator** ☺

Inne listy i tabele znajdziesz w materiałach z Wyzwania – na „własnym" papierze robić będziesz tylko projekt ogrodu.

Na końcu Wyzwania znajdziesz tabele do kosztorysów i listę zakupów. W tekście umieściłam również kilka linków do stron, na których znajdziesz pomoc ☺

BALKON – TARAS

Pokaże Ci również jak zaaranżować balkon i taras, aby był funkcjonalny i pozwalał nie tylko na relaks przy kawie i dobrej lekturze, ale również na uprawę własnych kwiatów i warzyw – miejskie ogrodnictwo rośnie w siłę ☺

PORADA 1

ogród krok po kroku – wymiarowanie, warunki, styl

1. Wymierz swoją działkę i nanieś te wymiary na plan

Musisz wiedzieć co i na czym chcesz zaprojektować. W tym celu potrzebujesz planu. Znajdź mapę do celów projektowych (na pewno masz ją w archiwum domowym) i albo posiłkuj się tą mapą, albo na nowo wymierz swoją działkę i nanieś wymiary na kalkę techniczną. Dlaczego na kalkę? Kalki techniczne są wytrzymałe i przezroczyste, nakładając kalki jedna na druga możesz szybko i łatwo przerysowywać potrzebne elementy. Sama używam kalek do projektowania, to najprostszy i bardzo skuteczny sposób na powstanie dobrego projektu bez użycia skomplikowanych programów projektowych.
Pamiętaj – to plan roboczy, do Twojego użytku - nie musi być na razie super piękny ☺ W utrzymaniu skali pomoże Ci papier milimetrowy włożony pod kalkę i umocowany do niej choćby spinaczem oraz linijka.

Jak powinien wyglądać taki plan?

1. Powinien być w skali – najczęściej używane skale na mapach to **1:500** (1 cm mapy to 5 metrów w terenie) – taką zapewne masz w dokumentach dotyczących budowy domu, **1:250** (1 cm mapy to 2,5 metra w terenie) oraz **1:100** (1 cm mapy to 1 metr w terenie). Mapę możesz sobie przeskalować (przeliczyć), możesz użyć też dwóch map (np. 1:250 oraz 1:100) – na pierwszej zrobisz koncepcję (wstępny szkic) a na drugiej projekt bardziej szczegółowy.

2. Powinien być zorientowany na północ – tzn. że NAJLEPIEJ jak patrząc na kalkę z mapą północ masz na górze kartki, zaś południe na dole. To zdecydowanie ułatwi Ci dalszą pracę nad projektem ☺

Co powinno znaleźć się na tym planie?

1. Wymiary samej działki (po obrysie)
2. Wymiary domu, budynków gospodarczych, garażów wolnostojących, drewutni, miejsc na śmietniki, wiat, altan itp. (po obrysie)
3. Odległości tych budynków od ogrodzenia (musisz wiedzieć ile masz miejsca na nasadzenia)
4. Przebieg i wymiary ciągów komunikacyjnych (chodników, ścieżek utwardzonych, podjazdów)

5. Istniejące drzewa, krzewy, ewentualne rabaty (i ich odległości od w/w budynków, ciągów komunikacyjnych itp.) – w przypadku drzew uwzględnij średnicę korony (za pomocą cyrkla)
6. Istniejąca infrastruktura podziemna i nadziemna.
7. Jeśli na Twojej działce jest jeszcze coś, co powinieneś umieścić na mapie, a czego nie ma w punktach powyżej – spisz to:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

PAMIĘTAJ!

Dobry plan to podstawa. Musisz wiedzieć ile i na co masz w ogrodzie miejsce. Zdecyduj co chcesz w ogrodzie zachować, a co z niego usunąć. Pamiętaj też, aby zbyt pochopnie nie pozbywać się dojrzałych drzew – zanim nowo posadzone osiągną duże rozmiary, minie wiele lat.

2. Poznaj przestrzeń na której ma powstać ogród

Zrób to ZANIM sporządzisz listę ulubionych roślin, zanim je kupisz, zanim zapytasz domowników co chcieliby mieć „swojego" w ogrodzie, zanim podzielisz go na strefy, zanim wybierzesz ogrodowe meble, materiał na taras czy nawierzchnię, kamienie na skalniaki czy murki oporowe, zanim…. **zrobisz cokolwiek**.

Rozejrzyj się też dookoła – w jakiej okolicy mieszkasz, co ci będzie przeszkadzać, jakie widoki chcesz zasłonić, a jakie wyeksponować, jaki charakter mają sąsiednie ogrody, jak wygląda natura dookoła, co determinuje krajobraz

To jaka jest ta przestrzeń w 90% zdeterminuje to, jak będzie wyglądał Twój ogród.

Czy będzie na tą przestrzeń otwarty, czy zamknięty, czy będzie współgrał z okolicą, czy raczej zamknie się w swoich ramach, czy będzie w nim miejsce na warzywa i owoce, czy raczej tylko na rośliny ozdobne…

ZADANIE: odpowiedz na zadane niżej pytania i dodaj swoje spostrzeżenia.

1. Przyjrzyj się dobrze mapie swojego ogrodu, przypomnij sobie jakie zmiany w podziemnym uzbrojeniu były wykonywane przez Ciebie, poprzednich właścicieli, czy do sieci podłączyli się sąsiedzi, czy na działce składowany był gruz albo inne odpadki.
   Będzie to potrzebne, aby uniknąć niespodzianek podczas prac ogrodowych.
   ……
   ……
   ……
   ……
2. Przyjrzyj się ogrodowi, zapisz i zaznacz na mapie istniejące spadki terenu.
   Przyda się przy projektowaniu rabat, małej architektury, warzywnika
   ……
   ……
   ……
   ……
3. Dowiedz się jaką masz glebę w ogrodzie – zauważyłeś to z pewnością podczas budowy, albo podczas prac ogrodowych: czy gleba jest piaszczysta, gliniasta, mieszana (glina na spodzie, piasek na wierzchu),

próchnicza? Czy robią się zastoje wody opadowej - deszczówka wsiąka szybko, wolno, czy po ulewach stoi kilka godzin w jednym miejscu?
Będziesz wiedział jakie rośliny będą się dobrze czuły w Twoim ogrodzie, albo ile i jakiej ziemi musisz nawieźć aby zmienić warunki glebowe.

……
……
……
……

4. Zaznacz na mapie strefy w pełnym słońcu, w półcieniu i w cieniu – weź pod uwagę tak strony świata jak i wysokość drzew, budynków itp. Zarówno swoich
jak tych stojących i rosnących w sąsiedztwie. Pamiętaj że zimą, wczesną wiosną i późną jesienią, kiedy słońce stoi nisko nad horyzontem, rzucane cienie są dłuższe i dalej sięgają. Czas z cieniem krótkim to w naszym klimacie zaledwie 3-4 miesiące w roku.
Przyda się przy doborze roślin i planowaniu dla nich rabat, wytyczaniu stref ogrodowych, planowaniu warzywnika, sadu, owocnika.

……
……
……
……
……

5. Poznaj też strefę klimatyczną w jakiej mieszkasz obecnie i w jakiej chcesz zaprojektować ogród. Polska to mały kraj, ale bardzo zróżnicowany pod tym względem, różnice temperatur między poszczególnymi regionami mogą sięgać nawet 10 stopni!
Przyda się w doborze roślin i ich dostosowaniu do stref mrozoodporności. W Polsce jest ich aż 5 – klikając w poniższy link znajdziesz ich rozmieszczenie

https://pl.wikipedia.org/wiki/Strefy_mrozoodporno%C5%9Bci

……
……
……
……

6. Zorientuj się również z której strony wieją wiatry w Twojej okolicy – w Polsce najczęściej są to wiatry zachodnie, ale możesz mieszkać w górach lub nad morzem, wówczas wygląda to zupełnie inaczej ☺

Przyda się podczas sadzenia żywopłotów bądź stawiania osłon przeciwwietrznych przy tarasie, kąciku zabaw, basenie ☺ itp.

……
……
……
……

7. Zbadaj glebę jaką masz w ogrodzie – czy jest kwaśna, zasadowa, bądź uboga w azot, wapń itp. Możesz sprawdzić to na przykładzie roślin wskaźnikowych czyli takich, które rosną tylko na danej glebie (np. pokrzywy – podłoże bogate w azot, glistnik jaskółcze ziele – gleby ilaste, babka zwyczajna – gleby zasadowe, koniczyna polan – gleby kwaśne)
   Przyda się podczas doboru roślin, warto wykorzystywać naturalne warunki glebowe zamiast wymieniać podłoże pod konkretne rośliny – link poniżej
   zawiera więcej wskazówek:
   https://pl.wikipedia.org/wiki/Ro%C5%9Blina_wska%C5%BAnikowa
   ……
   ……
   ……
   ……
   ……
   ……

PAMIĘTAJ!

Poznając swój ogród łatwiej będzie Ci dobrać rośliny i zagospodarować przestrzeń bez zbędnego, czasochłonnego i kosztownego zmieniania naturalnych warunków jakie w nim panują ☺

3. Określ styl ogrodu i budżet, podziel go na strefy

Na pewno od dawna podglądasz cudze ogrody i mniej więcej wiesz, w jakim stylu chcesz mieć ten swój kawałek zieleni - marzysz sobie o kawie na tarasie, pachnących kwiatami i bajeczne kolorowych rabatach, soczystych truskawkach, zielonym kobiercu trawnika – albo wręcz przeciwnie, wolisz minimalistyczne i nowoczesne formy, umiar gatunkowy i monochromatyczne rabaty.

ZADANIE: do tego kroku będziesz potrzebować całej rodziny – zbierz wszystkich i odpowiedzcie na poniższe pytania. **Pamiętaj, że od tych wyborów zależeć będzie również to, ILE CZASU spędzać będziesz na pielęgnacji ogrodu ☺**

1. Określ w jakim stylu ma być ogród - **formalnym** (ogrody francuskie), **nowoczesnym** (monochromatyczne nasadzenia, proste linie), **rustykalnym** (naturalne materiały, wielobarwność, warzywnik), **swobodnym** (łagodne

kształty, naturalne materiały, wyważona ilość gatunków), **naturalistycznym** (idealnie skomponowany z krajobrazem, jest niejako jego przedłużeniem, dobór roślin uwarunkowany tym, co rośnie w naturalnym otoczeniu ogrodu) lub **mieszanym** (mieszanka stylu formalnego ze swobodnym, często z nutką rustykalną bądź naturalną). Czy ma zawierać elementy stylu śródziemnomorskiego, meksykańskiego, japońskiego, czy ma być ogrodem kolekcjonerskim, użytkowym, ozdobnym, zimozielonym?
Każdy z rodziny powinien się na ten temat wypowiedzieć (dzieci również!), pod uwagę dobrze wziąć też fakt obecności zwierząt ☺

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Co jest dla Was ważne w ogrodzie – **miejsce do zabawy** (plac zabaw czy rozległy trawnik), **miejsce do wypoczynku** (taras z leżakami czy leżaki w cieniu pod drzewami), **miejsce do majsterkowania** (garaż, drewutnia, wiata), **woda w ogrodzie** (basen stały lub tymczasowy, oczko wodne, strumień, nieduża fontanna), **gotowanie i posiłki na świeżym powietrzu** (letnia kuchnia na wypasie, nieduży grill, ognisko z kociołkiem, wędzarnia, piec chlebowy), **uprawa własnych warzyw i owoców** (warzywnik, wzniesione grządki, szklarnia, uprawa warzyw w pojemnikach, drzewa i krzewy owocowe). **Pamiętajcie o ciągach komunikacyjnych!**

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. **Podziel ogród na strefy** – pamiętaj o planie z pierwszego i drugiego kroku! Warzywnik i owocnik powinny znajdować się w pełnym słońcu, woda w ogrodzie w cieniu (oczko wodne) lub w słońcu (basen) – przy czym w pobliżu obu nie powinno być drzew ☺, trawnik w słońcu, rabaty – w zależności od warunków i gatunków jakie posadzisz, wypoczynek – tak jak lubicie, itp. Wyznacz je tak, aby wzajemnie się nie wykluczały i aby nie przeszkadzały jedna drugiej ☺

.....
.....
.....

……
……
Określ granice tych stref na planie koncepcyjnym.

4. **Określ budżet i czas jaki możesz przeznaczyć na ogród** – niekoniecznie jednorazowo, ogród może powstawać etapami (każda strefa w kolejnym sezonie) – ważne jest jednak aby te strefy wydzielić już na tym etapie i trzymać się założonego budżetu. Pamiętaj, że ogrodzenie to też ogród ☺

   Ile czasu możesz w tygodniu poświęcić dla ogrodu……..

   Która strefa jest najważniejsza, a która najmniej ważna?
   ……
   ……
   ……

   Jaki budżet przeznaczasz na zagospodarowanie ogrodu – całego lub poszczególnych stref? Mierz siły na zamiary i pamiętaj o dodatkowych pracach i wszystkich kosztach, nie tylko roślinach ☺
   ……
   ……
   ……
   ……

5. Jakie życzenia specjalne mają domownicy? (ulubione rośliny, kolory, zapachy, zabawki ogrodowe, meble, preferencje odnośnie słońca, cienia, wypoczynku
   itp.)……
   ……
   ……

PAMIĘTAJ!

Jeżeli teren na którym planujesz ogród nie jest poziomy, są na nim spadki – uwzględnij je w wytyczaniu stref. Nieduże spadki możesz niwelować za pomocą schodów, murków oporowych, podsypania bądź wybrania ziemi – na duże potrzebujesz stosownych zgód i pomocy specjalisty!

WAŻNE!

Jeżeli masz małe dzieci unikaj sadzenia roślin ciernistych czy trujących! Weź też pod uwagę uczulenia domowników na pyłki, ukąszenia owadów itp.

PORADA 2

Koncepcja, plan szczegółowy, kosztorys

1. Plan koncepcyjny ogrodu – malujemy emocjami

Poznałeś już swój ogród wiesz co, jaki o gdzie rośnie, wiesz ile masz miejsca, wiesz co dla kogo jest w ogrodzie ważne – czas na koncepcję ogrodu. **To najprzyjemniejsza część projektu, bo można puścić wodze fantazji i pobawić się emocjami.** Na tym etapie nie musisz szczegółowo liczyć ile dokładnie roślin potrzebujesz czy w jakich odległościach je posadzić – to plan ogólny, koncepcja.

Określony jest już styl ogrodu, dopasowany do domu, otoczenia i ogrodzenia – czas na spacer po emocjach.

1. Wyobraź sobie jakie wrażenie na gościach i na Was samych ma zrobić ogród – **wrażeniami, kolorami i emocjami „zaprojektuj" spacer po ogrodzie, pierwsze wrażenie, widoki z okien** – weź pod uwagę jakie miejsca chcesz zasłonić, jakie wyeksponować, na co chcesz patrzeć z okna sypialni, salonu, kuchni, jadalni, co chcesz mieć przy tarasie, co od frontu domu **(pamiętaj o tym, że rośliny się przebarwiają, drzewa rosną, krzewy kwitną i wydają owoce – ogród żyje i zmienia się cały czas)** przy jakich roślinach i kolorach lubisz się relaksować, czy chcesz mieć w ogrodzie miejsce ustronne (i nie chodzi tu o Sławojkę ☺), czy wolisz jak wszystko jest widoczne i odsłonięte, czy chcesz optycznie powiększyć swój ogród – **salony ogrodowe powinny być tajemnicą, ogród podany jak na tacy traci magię i potencjał jaki w sobie skrywa**

   ……
   ……
   ……
   ……

   Teraz rozrysuj te emocje na planie – „posadź" uzgodnione rośliny, dobierz ulubione kolory (kółkami lub chmurkami w odpowiednich kolorach) „postaw" ogrodowe zabawki, rzeźby, dodatki, umieść meble ogrodowe, „umebluj" letnią kuchnię.

PAMIĘTAJ!

Nie sadź roślin zbyt blisko domu, ogrodzenia, planowanej wody. Pamiętaj, że rośliny rosną, zaś niektóre gatunki drzew mogą osiągnąć znaczne rozmiary.

Nie sadź dużych roślin na ani w pobliżu uzbrojenia podziemnego, uważaj na słupy wysokiego napięcia, zaparkowane samochody. Pamiętaj o naturalnych warunkach jakie panują w Twoim ogrodzie i budżecie jaki przeznaczyłeś na zagospodarowanie ogrodu ☺

2. Plan szczegółowy, projekt wstępny

Plan szczegółowy pozwoli Tobie dokładnie określić ile roślin będziesz potrzebować do obsadzenia rabat, ile materiałów będziesz potrzebować do zbudowania tarasu, ścieżek, małej architektury, co jeszcze możesz dodać do projektu aby go uzupełnić bądź urozmaicić. Co musisz zrobić teraz? Ponownie odpowiedzieć na kilka pytań, chwycić za ołówek, kredki i rysować, a później za kalkulator i… zacząć liczyć.

1. Przygotuj wszystkie zebrane informacje, szkice, listy życzeń, materiały pomocnicze (katalogi roślin, zdjęcia, czasopisma, inspiracje), kredki, ołówek, gumkę, kalki, kalkulator… i zaczynamy projekt ogrodu.

2. Rozrysuj w skali elementy projektu – ścieżki ogrodowe, taras, małą architekturę, kuchnię letnią, oczko wodne, kącik zabaw, warzywnik, owocnik – wszystko co uzgodniłeś z rodziną. Uwzględnij spadki terenu, murki oporowe, miejsce na składowanie materiałów (drewna, kamieni, płyt betonowych, roślin, worków z ziemią, korą itp.) Pamiętaj o oświetleniu, dostępie do wody, nawodnieniu, odwodnieniu.

3. Weź listę uzgodnionych roślin – drzew, krzewów, bylin i sprawdź jeszcze raz, czy rośliny dobrane są odpowiednio do stanowiska na jakim mają rosnąć. Jeżeli tak – odejdzie Ci koszt wymiany ziemi w dołach sadzeniowych lub na całych rabatach. To spora oszczędność – gratuluję! Jeżeli nie, obliczysz ile metrów sześciennych jakiej ziemi będziesz potrzebować do tego, aby rośliny rosły zdrowo i w odpowiednich warunkach.

4. Na plan ogrodu nanieś dokładnie rośliny jakie chcesz posadzić uwzględniając ich docelowe rozmiary i odległości w jakich powinny być posadzone – pamiętaj przy tym, że ogród żyje i ciągle będzie się rozrastał – zrób roślinom tyle miejsca ile potrzebują. Rośliny rysuj kółkami i

chmurkami, pamiętaj o skali i miejscu posadzenia danej rośliny (krzyżyk w miejscu sadzenia) – pomoże to Tobie w późniejszych obliczeniach ilościowych roślin.

5. Pamiętaj o zasadach projektowania rabat – wyższe rośliny z tyłu, niskie z przodu. Baw się kolorami, i fakturami, ale trzymaj się ustalonych z rodziną zasad☺ Zasłoń co wymaga zasłonięcia, wyeksponuj to, na co warto zwrócić uwagę.

6. Prowadź wzrok oglądającego za pomocą osi widokowych, punktów na których powinien skupić uwagę, ciekawych akcentów roślinnych.

7. Wykorzystaj krzewy i pionowe elementy w ogrodzie – pergole, kratki i obsadź je roślinami pnącymi – zarówno krzewy jak i pnącza szybko dadzą efekt dojrzałego ogrodu.

8. Pamiętaj o zasadzie **MNIEJ ZNACZY WIĘCEJ** – oszczędnie i konsekwentnie do stylu dobieraj gatunki roślin jednorocznych i bylin.

9. Nie bój się ogrodowych detali w postaci rzeźb, ozdób, mis, poideł, donic, starych drzwi, ram okiennych, ławek – takie dodatki urozmaicają ogród i nadają mu indywidualnych cech pod warunkiem, że są spójne ze stylem ogrodowym jaki został wybrany, z charakterem domu, otoczenia, ogrodzenia. Takie dodatki pełnią rolę przyciągającą wzrok – ogród to też psychologia ☺

10. Pamiętaj o obramowaniu rabat czy ścieżek, odpowiednim doborze materiałów nawierzchniowych (najlepiej takich, jakie łatwo dostępne są w najbliższej okolicy i łatwo się je czyści z liści, resztek roślin, mchu)

Narysowane? Masz jeszcze jakieś pomysły? Coś jeszcze Ci się podoba i chciałbyś mieć w swoim ogrodzie? Spisz te pomysły i prześpij się z nimi – cierpliwość to największa cnota ogrodnika.

……
……
……
……
……
……
……
……
……
……

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....

PAMIĘTAJ!

Prowizorka zawsze utrzymuje się najdłużej – zarówno w domu jak i w ogrodzie. Nie korzystaj z półśrodków, gorszych materiałów, plastikowych zamienników. Ucz się zawsze od profesjonalistów. Nie wiesz czegoś – pytaj – chętnie pomożemy ☺

3. Kosztorys

Teraz czas na kalkulator i obliczenia. To również weryfikacja Twojego budżetu z kosztorysem jaki za chwilę przygotujesz. Na tym etapie projekt zawsze możesz zmienić. Możesz zmienić listę roślin, ich ilość, wybrać nieco tańsze zamienniki, albo na droższe okazy po prostu zostawić miejsce w ogrodzie i dosadzić je za sezon lub dwa.

Po zliczeniu wszystkich kosztów **(nie zapomnij o robociźnie, projektach specjalistycznych, transporcie roślin, cenach przesyłek jeżeli kupujesz w sklepach internetowych, paliwie do maszyn** – jeżeli będziesz je wykorzystywać, czy kosztach narzędzi ogrodniczych – jeżeli takich nie posiadasz) może Ci się włos na głowie zjeżyć…

Poniżej są tabele kosztorysowe, które pomogą Ci zrobić spis potrzebnych materiałów i zapanować nad budżetem.

Lp.	Nazwa	Jednostka	Ilość	Cena	Wartość

Lp.	Nazwa	Jednostka	Ilość	Cena	Wartość

Lp.	Nazwa	Jednostka	Ilość	Cena	Wartość

Lp.	Nazwa	Jednostka	Ilość	Cena	Wartość

PORADA 3

Poprawki, modyfikacje, etapowanie prac

Na tym etapie, po podliczeniu wszystkich kosztów jest jeszcze czas na poprawki i modyfikacje, a także – przy dużych kosztach – na podzielenie prac na konkretne etapy.
Dzięki temu, że projektujesz ołówkiem na kalce technicznej, możesz nakładając na siebie kolejne „warstwy" projektu dokonywać poprawek bez większego problemu.

ETAPY PRAC OGRODOWYCH – kolejność wykonania

1. Inwentaryzacja tego co już mamy na działce – roślin, narzędzi, dostępnych materiałów z odzysku, rozbiórki itp.
2. Projekt ogrodu – nawierzchnie, architektura ogrodowa, budowle ogrodowe, nasadzenia (drzewa, krzewy, trawy, byliny, rośliny jednoroczne, nasadzenia w donicach) , oświetlenie, nawodnienie, woda w ogrodzie.
3. Projekty specjalistyczne – nawodnienie, odwodnienie, oświetlenie, basen, kuchnia ogrodowa, budowle ogrodowe (pawilony) – wszystko określają odpowiednie przepisy
4. Prace budowlane, prace ziemne, niwelacja terenu, budowa murków oporowych, ogrodzenia, doprowadzenie wody, prądu do dalszych zakątków ogrodu, budowa ścieżek, altan, wiat, szklarni, grządek wzniesionych, tarasu.
5. Sadzenie drzew i krzewów, wytyczenie rabat, warzywnika, stref ogrodowych, sadzenie żywopłotów, stawianie małej architektury (pergole, łuki, kratki, obeliski, wieże, słupy)
6. Obsadzanie rabat bylinami, krzewami, drzewami (formy niskie ozdobne), obsadzenie oczka wodnego, strumienia
7. Wykonanie systemów nawadniających
8. Wysianie trawnika (lub położenie trawnika z rolki)
9. Ustawienie mebli, dodatków, leżaków…. Ogród gotowy do użytkowania.

Każda zmiana kolejności w wykonaniu powyższych punktów generuje dodatkowe koszty, dodatkowa pracę i… dodatkowy bałagan ☺

Wiesz już jakie prace wykonać i w jakiej kolejności. Teraz czas na obliczenie ile roślin będziesz potrzebować, aby wypełnić rabaty – pamiętaj, że każda roślina ma swoje docelowe rozmiary jakie osiąga, a dodatkowo rozrasta się (przez kłącza, bulwy, wysiew nasion) – warto wziąć to pod uwagę przy planowaniu gęstości nasadzeń. Informacje na ten temat znajdziesz w prasie

specjalistycznej, katalogach, na portalach ogrodniczych, ponadto powinien Ci jej udzielić sprzedawca.

Pamiętaj o tym, że nie tylko ilość roślin i ich rozstaw musisz wziąć pod uwagę, ale również ilość podłoża do wymiany – nie pod każdą roślinę wystarczy sypnąć garść ziemi kompostowej ☺

WAŻNE!

Najlepszym polepszaczem gleby jest zmieszanie jej z własnym kompostem – kompostownik to jedna z pierwszych budowli jaka powinna stanąć w ogrodzie. Świetnie sprawdza się również dobrze przekompostowany obornik (jeżeli chodzi o żyzność podłoża) – warto go zmieszać z gruntem rodzimym.

Inne rodzaje ziemi (torf kwaśny, lekko kwaśny) lepiej kupić gotowe i na razie nie eksperymentować.

Wiele z nich potrzebuje specjalnych warunków wzrostu i jeżeli przy doborze roślin nie wzięłaś pod uwagę tego jakie masz naturalne warunki glebowe, to teraz musisz roślinom specjalne warunki zapewnić. Dotyczy to głównie roślin wymagających gleby przepuszczalnej, kwaśnej, zasadowej czy żyznej, ciągle wilgotnej.

Jeżeli będziesz ściółkować rabaty roślin zimozielonych i kwasolubnych (korą najlepiej) to musisz liczyć średnio 1 worek na m². Na rabaty kwiatowe i warzywnik najlepsza jest skoszona trawa (bez nasion!)

Żeby stworzyć cały ogród od podstaw i wykonać wszystkie jego etapy po kolei, trzeba mieć naprawdę sporo gotówki. Jeżeli w chwili obecnej nie stać Cię na to – **twórz ogród etapami**. I nie zaczynaj od rzeczy najłatwiejszych i najtańszych:

1. Zainwestuj w ogrodzenie, ścieżki, taras, doprowadź docelowo wodę i prąd do dalszych zakątków ogrodu. Zabezpiecz maszyny i narzędzia ogrodnicze, drewno, materiały które już masz (zakupione bądź z odzysku)
2. Posadź drzewa i krzewy – tyle i takie, jakie w tej chwili możesz posadzić.
3. Zabezpiecz i wykonaj najważniejsze na daną chwilę strefy ogrodowe (miejsce zabaw dla dzieci, miejsce wypoczynku dla Was, warzywnik, aby od pierwszego sezonu cieszyć się własnymi plonami)
4. Szukaj oszczędności tam, gdzie nie stracisz na jakości ogrodu i nie zmodyfikujesz za mocno projektu – wysiej własne kwiaty, zamiast szklarni postaw foliowy tunel, zapytaj sąsiadów, czy nie dzielą swoich bylin –

nadwyżki posadź u siebie w ogrodzie, korzystaj ze Stref Wolnej Wymiany – w wielu miejscach można w ten sposób wymienić się roślinami, pozyskać nowe odmiany, nawiązać ciekawe znajomości.

5. Stosuj metodę małych kroków – obierz jedną rabatę lub ogrodowy kącik o sukcesywnie, przez cały sezon go obsadzaj; nie chwytaj się kilku prac naraz, rób wszystko po kolei, według planu
6. Obsadź kwiatami i ziołami donice – efekt natychmiastowy, rabaty mogą poczekać.
7. Nie ulegaj pokusie zakupu zupełnie innych roślin niż te, które ustaliłaś, nie zastępuj wybranych materiałów innymi, gorszej jakości, toksycznymi (np. podkłady kolejowe) – nie warto. Warto natomiast poczekać ☺

PORADA 4

Aranżacja miejsca wypoczynku

1. Wypoczynek w ogrodzie

Ogród sam w sobie powinien być miejscem wypoczynku i relaksu. W dobrze urządzonym ogrodzie powinno znaleźć się miejsce specjalne do tego celu wydzielone, a tam gdzie jest miejsce – kilka takich zakątków.

Najbardziej naturalnym ku tego miejscem jest przydomowy taras, ale o tarasach będę jeszcze mówić – w tym punkcie skupimy się na miejscach nieco oddalonych od bryły budynku.

Miejsce w ogrodzie przeznaczone do wypoczynku powinno być widocznie do tego celu wytyczone i powinno spełniać oczekiwania domowników (patrz wydzielenie stref w ogrodzie).

Każdy z nas ma inne preferencje – jedni wolą słońce, inni cień, jedni leżaki, inni wielki stół, a jeszcze inny romantyczny zakątek z hamakiem pod drzewem.

- **altana** jako miejsce zadaszone (zadaszeniem pełnym nieprzejrzystym, pełnym przejrzystym lub ażurowym) i czasami z osłoniętymi ścianami bocznymi. Altany mogą być różnej wielkości i wykonane z różnych materiałów – najczęściej są drewniane lub żeliwne. Dla altany wybieramy miejsce osłonięte od wiatru, z dala od domu. Może być widoczna (jako zwieńczenie osi widokowej) lub ukryta za drzewami czy krzewami nieco z boku (np. w narożniku ogrodu). Podobną rolę do altany spełniają pergole - te zwykle obrośnięte są pnączami.

- **zakątki odgrodzone** murkiem z cegieł, kamieni, drewnianymi konstrukcjami, starymi drzwiami, ogrodowymi budynkami

- **wgłębniki lub pagórki** zarówno wgłębnik jak i pagórek wykorzystuje naturalne bądź celowe zmiany w ukształtowaniu terenu. Oba te zmiany można oddzielić od reszty ogrodu za pomocą murków, konstrukcji drewnianych albo roślin.

- **rośliny** posadzone w taki sposób, aby tworzyły nam ustronne miejsce – odpowiedni dobór gatunków pozwoli nam skutecznie skryć się przed spojrzeniami, cieszyć się zapachami, dźwiękami (jeżeli miejsce okolone jest wyższymi trawami, liliowcami, lawendą) oraz cieniem jeżeli kącik znajduje się pod drzewem.

Pamiętaj!

Kącik wypoczynkowy powinien współgrać z bryłą budynku, jego stylem jak i stylem całego ogrodu!

1. Balkon i taras

Bez względu na to czy balkon i taras znajduje się przy domu jednorodzinnym, czy też w bloku lub kamienicy, powinien spełnić rolę dodatkowego pomieszczenia domowego, przedłużenia salonu, kącika współgrającego z wnętrzem i koniecznie obsadzonego roślinami.

Co powinno znaleźć się na tarasie czy balkonie aby można było tam wypoczywać?

- **zadaszenie** stałe lub okresowe, pełne lub ażurowe; może to być konstrukcja drewniana w postaci kraty lub żerdek, żagiel płócienny, markiza, pełen daszek przezroczysty lub nieprzejrzysty

- **rośliny** zarówno kwitnące jaki i użytkowe (więcej o roślinach użytkowych będzie w dniu 6 – projekt WARZYWNIK). Rośliny sadzimy w pojemnikach które

powinny być odporne na warunki atmosferyczne, powinny współgrać z charakterem domu/ogrodu/reszty wyposażenia balkonu i tarasu. Powinny być dobrane wielkością do roślin jakie w nich posadzimy (wielkość, wysokość, stabilność)

- **wygodne meble** w zależności od tego, w jaki sposób chcemy wypoczywać – leżaki, krzesła, fotele, ławy, leżanki, narożniki.

- **dodatki** zarówno na ścianę jak i do ozdoby podłogi czy stołu; dodatki mają wprowadzić klimat, pozwolić na przechowywanie drobiazgów (np. stara szafka przystosowana do wystawienia na zewnątrz), ozdobić miejsc wypoczynku.

O czym należy jeszcze pamiętać projektując kącik wypoczynkowy?

1. **Kuchnia** – czy to miejsce na grill węglowy, czy gazowy/elektryczny, letnia kuchnia z murowanym grillem, piecem chlebowym i wędzarnią czy miejsce na ognisko; powinno być na tyle blisko, aby osoba przygotowująca posiłki mogła uczestniczyć w biesiadach i na tyle daleko, aby ewentualny dym nie przeszkadzał w wypoczynku
2. **Miejsce na przechowywanie** – koców, poduszek, naczyń, ozdób (choćby świeczników)
3. **Oświetlenie** – albo doprowadzamy oświetlenie elektryczne (specjalne, do użytku zewnętrznego) albo stawiamy na ogień odpowiednio zabezpieczony (latarenki, świeczniki);
4. **Ozdoby** – świetlne kule (spełniają podwójną rolę oświetlenia i ozdoby), lampiony, stare ramy, lustra, zasłonki/firanki, bukiety suszone, wianki itp.

Konserwacja, przechowywanie, odnawianie

Konserwować należy meble z każdego materiału – warunki atmosferyczne na jakie narażone są meble przez cały rok powodują zużycie materiału. Odpowiednia konserwacja (olejowanie lakierowanie, bejcowanie, ochrona przed grzybami i wilgocią, promieniami UV) dotyczy każdego tworzywa – drewna egzotycznego i rodzimego, wikliny, rattanu, metalu, wszelkiego plastiku czy nawet szkła.

Żywotność mebli przedłuży odpowiednie przechowywanie zarówno przez okres zimowy jak i podczas sezonu, jeżeli meble nie są pod zadaszeniem.

Każde meble i dodatki można odnowić lub nieco zmienić ich przeznaczenie – zgodnie z zasadą ZERO WASTE i ekologicznymi trendami w naszych ogrodach.

PORADA 5

Rośliny ozdobne

Rośliny ozdobne to kwintesencja ogrodu – odpowiednio dobrane do warunków, stylu ogrodu, wielkości i bryły budynku, wielkości balkonu i warunków jakie na nim panują są prawdziwą ozdobą.

Do roślin ozdobnych w naszych ogrodach należą:

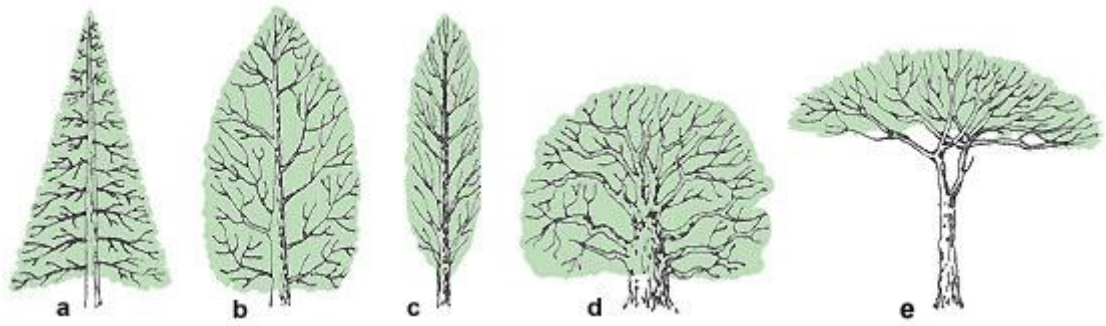
- drzewa

- krzewy

- rośliny zielne – jednoroczne, dwuletnie, byliny

- trawy

Drzewa – to rośliny o wyodrębnionym pniu i koronie. Mogą być liściaste sezonowe (zrzucające liście na zimę), iglaste i liściaste zimozielone. Mają różny pokrój, mogą być formą naturalną lub szczepioną na pniu.

Pokroje drzew – za Wikipedia –

Pokrój drzewa: a,**b.** stożkowaty, **c.** kolumnowy **d.** okrągławy, **e.** parasolowaty

Drzewa w formie naturalnej rozmnażane są z nasion, drzewa szczepione na pniu to ozdobne gatunki szczepione na podkładce tego samego lub podobnego gatunku; w przypadku roślin szczepionych ich rozmnażanie jest dużo szybsze i łatwiejsze, możemy również wpływać na wysokość drzewa (miejsca szczepienia) – ono nie zmieni się przez całe życie rośliny.

Krzewy – to rośliny wieloletnie o zdrewniałych pędach nie posiadające wyodrębnionego pnia i korony. Zwykle są wielopniowe, mogą przybierać formę drzewiastą poprzez usuwanie pędów bocznych lub szczepienie na pniu (lilaki pospolite, czarne bzy – to najczęściej występujące formy drzewiaste krzewów)

Rośliny jednoroczne – rośliny zielne o cyklu rozwojowym zamykającym się w jednym sezonie (kiełkowanie, wzrost, kwitnienie, wydanie nasion, obumarcie) Wysiewane na rozsadzie lub wprost do gruntu, w warunkach charakterystycznych dla danego gatunku (czyli jedne trzeba wyziewać głębiej, inne płytko, jeszcze inne tylko zwałować/docisnąć na powierzchni gleby)

Rośliny dwuletnie – rośliny zielne których cykl życiowy zamyka się w dwóch sezonach wegetacyjnych – w pierwszym roku po wysiewie wykształcają tylko liście, zakwitają dopiero w drugim sezonie. Ich uprawa nie jest trudna, trzeba jednak zachować odpowiedni termin siewu i pielęgnować rośliny podczas pierwszego roku i zimy. Do roślin dwuletnich zaliczamy m. in. bratki, malwy, dziewanny, niezapominajki, stokrotki.

Byliny – to rośliny zielne żyjące dłużej niż dwa lata, mają niezdrewniałą nadziemną część i wielokrotnie w swoim życiu wydają nasiona. Zwykle mają część podziemną pozwalającą im przetrwać zimę – kłącza, rozłogi, bulwy, cebule, karpy.

Trawy – rośliny zielne jednoliścienne wiatropylne lub samopylne; mają zdolność rozkrzewiania się przez rozłogi, kłącza lub punkty krzewienia (u podstawy kępy). Trawy ozdobne osiągają wysokość 15 cm do nawet 3 metrów.

Wszystkie rośliny ozdobne zielne, trawy jak i krzewy oraz niektóre drzewa form karłowatych lub poddanych odpowiednim zabiegom korekty korony możemy uprawiać w pojemnikach – w gruncie można je uprawiać bez ograniczeń; należy jednak odpowiednio dobrać gatunki do warunków panujących w ogrodzie.

Na co należy zwrócić uwagę dobierając rośliny ozdobne?

1. Na rozmiary docelowe – ważne zwłaszcza w przypadku drzew i odległości ich sadzenia od budynków, ogrodzeń itp. (szczegółowo było to omawiane w pierwszych trzech punktach Wyzwania)
2. Na warunki panujące w ogrodzie – nasłonecznienie, warunki wodne, warunki glebowe
3. Na funkcję jaką mają spełniać – ochronna, ozdobna, zacieniająca, sensoryczna, estetyczna, zasłaniająca nieciekawe elementy
4. Na bezpieczeństwo – czy mają ciernie, kruche gałęzie, trujące części roślin

PORADA 6

Projekt WARZYWNIK

W moich projektach pytanie o warzywnik w ogrodzie jest jednym z głównych pytań jakie zadaję Klientowi. Bardzo rzadko ktoś się na niego nie decyduje – zwykle odmowa determinowana jest absolutnym brakiem czasu i innymi priorytetami.

Zawsze powtarzam, że do uprawy własnych warzyw trzeba dojrzę – jeżeli nie czuje się takiej potrzeby od samego początku posiadania kawałka swojej ziemi.

Jeżeli należysz do grupy pasjonatów własnych warzyw, to będziesz zainteresowany tą poradą ☺

Jak wybrać miejsce do uprawy warzyw i w czym je uprawiać?

Na jakie warzywa postawić, jakich lepiej nie uprawiać bez dobrej znajomości tematu, jakie są bezproblemowe, a jakie mogą sprawiać kłopoty?

Co to jest permakultura i jakie są korzyści z takiego sposobu uprawy?

Jakie warzywa i w jaki sposób możemy uprawiać na balkonie, a jakie na parapecie?

Czy można uprawiać warzywa bez chemii i oprysków?

Czy opłaca się uprawiać własne warzywa?

Na te i inne pytania odpowiedzi znajdziecie w postach jakie przygotowałam przy okazji „Projektu WARZYWNIK" oraz z materiałów video które dostępne będą szóstego dnia Letniego Wyzwania Projektowego na Facebooku, na fanpage'u Pracowni w Dolinie

Jak założyć warzywnik

http://pracowniawdolinie.pl/2018/05/28/projekt-warzywnik-cz-1-jak-zalozyc-warzywnik/

Jakie warzywa sadzić w warzywniku

http://pracowniawdolinie.pl/2018/05/29/projekt-warzywnik-cz-2-jakie-warzywa-sadzic-w-warzywniku/

Szkodniki w warzywniku

http://pracowniawdolinie.pl/2018/05/30/projekt-warzywnik-cz-3-szkodniki-w-warzywniku/

PORADA 7

Narzędzia i maszyny ogrodnicze

To dość często pomijany temat w kursach czy nawet podczas zajęć na studiach – z góry zakłada się, że każdy kto przyszedł studiować architekturę krajobrazu, zagospodarowanie terenów zielonych czy nawet ogrodnictwo temat narzędzi ma opanowany.

A tymczasem znamy terminologię, a narzędzi czy maszyn nie znamy, nie umiemy obsługiwać, nie potrafimy od siebie odróżnić, ani podać do czego jakie narzędzie służy, jak należy je przechowywać, jak pielęgnować, jak konserwować…

To jakich narzędzi będziesz potrzebować w ogrodzie determinują prace jakie będziesz w nim wykonywał.

Najczęstsze z nich to kopanie, przerzucanie, sadzenie, cięcia drzew i krzewów, odchwaszczanie, grabienie, wysiew nasion, pikowanie młodych roślin, utrzymanie porządku (zamiatanie, grabienie), transport, pielęgnacja trawnika, podlewanie, nawożenie, opryski.

Najczęściej używane **narzędzia ręczne i akcesoria ogrodnicze** to:

1. Szpadel i łopata – do przesypywania, przenoszenia ziemi lub innych sypkich materiałów, do kopania dołów, rowów, , cięcia darni.
2. Grabie – rożne rodzaje w zależności od potrzeby – do grabienia gleby, pielęgnacji trawnika, usuwania liści
3. Widły – do przerzucania takich materiałów jak siano, obornik, do spulchniania gleby
4. Łopatki małe – do sadzenia, prac w kuwetach, doniczkach itp.
5. Pazurki małe – do precyzyjnego spulchniania gleby przy łodygach roślin
6. Ostry nóż – do cięcia czy podziału roślin (kłączy, karp itp.)
7. Szpatułki, sadzarki – do pikowania, sadzenia cebul
8. Motyka – do usuwania chwastów
9. Sekator – krótki i długi – do cięcia gałęzi
10. Nożyce ogrodowe – do cięcia ziół, kwiatów, przycinania roślin
11. Nożyce do trawnika – do precyzyjnego usuwania trawy z trudno dostępnych miejsc
12. Nożyce do żywopłotów – do cięcia żywopłotów, formowania krzewów
13. Piły ręczne – do cięcia grubszych gałęzi i konarów
14. Siekiera, toporek – do rąbania drewna, wbijania palików (obuchem)
15. Taczki – w zależności od materiałów jakie będziemy transportować – metalowe, aluminiowe, z tworzywa
16. Konewki – różnej wielkości
17. Sitka do przesiewania ziemi – dla tych co samodzielnie chcą rozmnażać rośliny
18. Opryskiwacze – nawet do oprysków ekologicznych przydatne są opryskiwacze, w przypadku kiedy używasz środków ochrony roślin do daj d nich maskę, ochraniacz na oczy, strój ochronny, rękawice gumowe
19. Wąż ogrodowy – odpowiedniej długości, przekroju, na bębnie lub bez
20. Miotły, szczotki – do pielęgnacji chodników, brukowanych ścieżek, podjazdów
21. Rękawice, kalosze (lub inne obuwie ochronne, nieprzemakalne), odzież ochronna, nakrycie głowy
22. Geowłóknina – do okrywania roślin przed mrozami
23. Siatka ochronna – do zabezpieczenia oczek wodnych przed opadającymi liśćmi

Narzędzia elektryczne lub spalinowe to spore udogodnienie. Do najczęściej używanych należą:

1. Kosiarka
2. Podkaszarka
3. Piła
4. Nożyce do żywopłotów
5. Karcher do mycia i usuwania głębokich zanieczyszczeń
6. Dmuchawa do iści
7. Wertykulator i aerator (te mogą występować również w wersji ręcznej)
8. Glebogryzarka

Przechowywanie tych narzędzi musi spełniać odpowiednie warunki:

- narzędzia powinny być zawsze wyczyszczone i naoliwione (w przypadku np. sekatorów z mechanizmami rozkładającymi).
- narzędzia powinno się przechowywać w miejscu suchym i zamykanym na klucz, skobel, kłódkę
- maszyny elektryczne lub spalinowe na okres zimowy należy poddać szczególnej konserwacji oraz przechowywać w miejscu suchym, w temperaturze dodatniej (garaż, piwnica, ogrzewany magazynek)
- opryskiwacze po każdorazowym użyciu należy dokładnie wyczyścić (w przypadku stosowania ŚOR zgodnie z instrukcją na pakowaniu)
- wszystkie narzędzia i akcesoria ogrodnicze wykonane z drewna lub z tworzywa (plastiku, gumy, kauczuku) należy przechowywać w odpowiednich, stałych warunkach (materiały te ulegają wypaczeniu – topnieniu, skręcaniu, pękaniu, rozsychaniu, rozwarstwieniu… nie sprzyjają im wahania temperatury i wilgotności)
- narzędzia do cięcia czy rąbania (sekatory, nożyce, motyki, szpadle, siekiery, toporki, noże) należy regularnie ostrzyć

Środki ochrony roślin, nawozy, ulepszacze, wspomagacze…

Na temat środków ochrony roślin i ich stosowania pisałam już na blogu: http://pracowniawdolinie.pl/2016/09/30/zabojcze-piktogramy-czyli-jak-uzywac/

Najlepsze są ekologiczne metody walki ze szkodnikami czy chorobami, stosowanie płodozmianów i prawidłowej uprawy współrzędnej, a także ochrona mechaniczna przed szkodnikami (siatki, pułapki, ręczne zbieranie). Czasami jednak nie mamy wyboru i trzeba sięgnąć po środki chemiczne.

Dodam tylko, że niektóre ŚOR **dopuszczone są do używania nawet w gospodarstwach ekologicznych** – warto sprawdzić takie informacje na opakowaniu!

Nawozy płynne, sypkie, w pałeczkach, paluszkach, kapsułkach, ŚOR, ulepszacze (np. startery dodawane do kompostu aby przyspieszyć proces rozkładu), wspomagacze (np. ukorzeniacze do sadzonek), leki dla naszych roślin (np. pasty przeciwgrzybiczne do stosowania na ciętych konarach) – wszystkie te środki powinniśmy przechowywać w odpowiednim miejscu – suchym, chłodnym, zabezpieczonym przed dziećmi.

Nie zapominajmy o materiałach dodatkowych – złączkach, trzonkach, paliwie czy olejach do maszyn spalinowych i elektrycznych, odrdzewiaczach w przypadku nieprawidłowego przechowywania narzędzi, osełki do ostrzenia.

Materiały z jakich narzędzia są wykonane i ich design zależą od naszych indywidualnych preferencji. Nie powinniśmy kupować oczami – trwałość narzędzi i ich odnawialność czy możliwość naprawienia powinna być w tym przypadku priorytetem.

PODSUMOWANIE – siła bioróżnorodności

To już koniec naszego Letniego Wyzwania Projektowego – ogród, balkon, taras

Mamy połowę lipca, więc za dwa - trzy miesiące skończy się sezon ogrodniczy i będziemy intensywnie przygotowywać nasze ogrody i balkony do zimowego spoczynku.

Pozostało trochę czasu na to, aby przyjrzeć się temu co już osiągnęliście, co chcecie zmienić, co trzeba w ogrodzie uzupełnić tak, aby w przyszłym roku samodzielnie móc dokonać zmian w swoim ogrodzie czy własnoręcznie zmienić aranżację balkonu, tarasu, altany ogrodowej.

Na koniec Wyzwania chciałam Wam uświadomić jak ważna jest bioróżnorodność w ogrodzie – stworzenie w nim miejsca dla różnych roślin i różnych zwierząt, zaprojektowanie ogrodu tak, aby pozostawał zmiennym w naszych 4 porach roku. Pozwolenie na to, aby czasami to natura zdecydowała, co w naszym ogrodzie powinno rosnąć, a co należy z niego usunąć.

Jakie są według mnie najważniejsze aspekty projektowania ogrodów?

1. **Bioróżnorodność** (zawsze na pierwszym miejscu)
2. **Trwałość i odnawialność materiałów** – drewno, metal, kamień – to trzy filary architektury ogrodowej; wszelki plastik i inne tworzywa – jeżeli już się na nie zdecydujemy - muszą być wykonane z najwyższej klasy materiałów oraz starannie przechowywane i konserwowane, aby służyły jak najdłużej; powinny mieć też taki design, aby był on ponadczasowy i nie podążał za chwilową modą
3. **Przewidywanie** – tego, że ogród zmienia się w czasie i w przestrzeni – dotyczy to zarówno samych roślin, jak i nas samych, czy naszych dzieci; twórzmy go tak, aby jedne miejsca (np. piaskownicę i huśtawki) można było zamienić w przyszłości na inne(np. na oczko wodne)
4. **Poszanowanie dla natury i krajobrazu** – czyli stworzenie w ogrodzie miejsc przyjaznych dla owadów, ptaków czy innych zwierząt, które będą naszymi sprzymierzeńcami w walce ze szkodnikami
5. **Bezpieczeństwo** – nasze i naszych domowników oraz naszego mienia, czyli przewidywanie podczas sadzenia drzew czy roślin skutków, jakie mogą one wywierać na innych (sadzenie drzew zbyt blisko domu, sadzenie roślin kolczastych, ciernistych, trujących w taki sposób, że dzieci maja do nich swobodny dostęp)
6. **Klimat i emocje** – ogród musi odkrywać nam tajemnice i grać na naszych emocjach – powinny w nim znajdować się ukryte zakamarki, pokoje ogrodowe, miejsca w których odczujemy różne doznania – zapachowe, dotykowe, dźwiękowe

7. **Ruch, radość, odpoczynek** – jednym słowem hortiterapia, przebywanie na świeżym powietrzu, obcowanie z przyrodą, obserwowanie odwiedzającej nas fauny, umiarkowany, codzienny ruch jakiego wymaga od nas posiadanie ogrodu.
8. **Nie urządzanie „pod linijkę"** – nie chodzi o to, aby było krzywo, ale o to, żeby nie sprzątać do gołej ziemi i pozwolić sobie na niedoskonałości. Ogród ma sprawiać nam radość, a nie być powodem frustracji „bo mech mam na kamieniu", „bo stokrotki weszły w trawnik", „bo trawa przerosła płyty chodnikowe", „bo…" – i tutaj dopowiedz sobie, co Cię najbardziej frustruje w Twoim ogrodzie, z czym uparcie walczysz już kolejny sezon, z czym nie dajesz sobie rady? Znajdź przyczynę i ją usuń, albo znajdź pozytywy i to zaakceptuj ☺ Zaakceptuj odrobinę chaosu w swoim ogrodzie, a będziesz szczęśliwym człowiekiem.

Dziękuję za wspólną przygodę i przypominam – jeżeli bliskie są Tobie idee jakie zawarłam w podsumowaniu, cenisz sobie ogrody naturalne, bioróżnorodne, chcesz stworzyć ogród szyty na Twoja miarę, masz koncepcję, ale nie bardzo wiesz jak ugryźć temat ogrodu – już we wrześniu rusza mój kompleksowy

ZMALOWANY KURS PROJEKTOWANIA OGRODÓW

– wpadnij na **fanpage Pracowni w Dolinie**, dołącz do **grupy Ogrody jak malowane**, śledź wpisy na blogu Pracownia w Dolinie i koniecznie **zapisz się na Zmalowany Newsletter** – niczego nie przegapisz!

Dla Ciebie już na start mam zniżkę 50 zł na zakup kursu – do zobaczenia we wrześniu!